

Affärsverket svenska kraftnäts författningssamling

Utgivare: chefsjurist Bertil Persson, Svenska Kraftnät, Box 1200, 172 24 Sundbyberg
ISSN 1402-9049

Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter och allmänna råd om säkerhetsskydd;

SvKFS 2013:1

Utkom från trycket
den 1 juli 2013

beslutade den 8 april 2013.

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska Kraftnät) föreskriver följande med stöd av 45 § säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) och meddelar följande allmänna råd.

Föreskrifterna gäller för enskilda och juridiska personer som bedriver elförsörjningsverksamhet vilken omfattas av säkerhetsskyddslagen (1996:627).

Allmänna bestämmelser

1 § Den säkerhetsanalys som ska genomföras enligt 5 § säkerhetsskyddsförordningen ska göras minst en gång vartannat år. Resultatet av analysen ska dokumenteras. Svenska Kraftnät ska på anmodan delges resultat av sådan analys.

2 § Svenska Kraftnät ska underrättas om vem som är säkerhetsskyddschef och ersättare för denne. Om det har ansetts uppenbart behövt att utse en säkerhetsskyddschef ska Svenska Kraftnät även underrättas härom.

3 § Säkerhetsskyddet ska anpassas till verksamhetens art, omfattning och övriga omständigheter samt, i fråga om uppgifter som rör rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism, till vilken säkerhetsskyddsnivå uppgiften hör.

4 § Fel och brister i säkerhetsskyddet, vilka inte är av endast ringa betydelse, ska snarast åtgärdas. Vid incidenter som har eller kan ha betydelse för säkerhetsskyddet ska Svenska Kraftnät informeras. Säkerhetsskyddschef bör göra en bedömning i varje enskilt tillfälle om fel och brister är av sådan karaktär att de ska rapporteras till Svenska Kraftnät.

Informationssäkerhet för handlingar som rör rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism i skrift eller bild

5 § Verksamhetens chef (VD eller motsvarande) eller den som denne bestämmer ska besluta om vem som är behörig att ta del av uppgifter som är av betydelse för rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism. Med uppgifter avses här information eller data oavsett lagringsform och format.

6 § Handlingar som rör rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism ska märkas särskilt. Av märkningen ska tydligt framgå att handlingen innehåller in-

formation som rör rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism. På första sidan av sådan handling antecknas handlingens informationsklass, beteckning, exemplarnummer, antal sidor samt eventuella bilagor. Sidorna ska numreras i följd. Om en handling består av flera sidor, ska på varje sida finnas en markering som hänvisar till märkningen på första sidan.

7 § Antal exemplar/kopior och mottagare av en handling som rör rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism ska dokumenteras i ett register och sparas i minst 10 år. För handlingar som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet så ska sådant register sparas i minst 25 år. Om verksamhet upphör inom nämnda tidsintervall ska registret överföras till Svenska Kraftnät. I ett register, där en handling som rör rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism är förtecknad, ska det framgå var handlingen förvaras eller om den gallrats eller kommit bort.

8 § Om en handling inte längre bedöms röra rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism, ska detta antecknas på handlingen. Anteckningen ska innehålla uppgift om verksamhetens namn, datum för anteckningen och vem som fattat beslut i saken. Åtgärden ska antecknas i det register där handlingen är diarieförd eller motsvarande.

Förstöring av handlingar som rör rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism ska ske på sådant sätt att åtkomst och återskapande av uppgifterna omöjliggörs. Förstöringen ska dokumenteras.

9 § Handling som rör rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism, i skrift eller bild, ska förvaras i ett förvaringsutrymme med en sådan skyddsnivå att den inte obehörigen röjs, ändras eller förstörs. Endast behörig personal får ha tillgång till dessa utrymmen.

Handling som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet ska förvaras i utrymme till vilket endast behörig personal i säkerhetsklass 1 och 2 har tillgång.

Skyddsnivån ska motsvara lägst säkerhetsskåp Svensk Standard SS 3492. Ytterligare säkerhetsskyddsåtgärder för förvaringen ska vidtas om säkerhetsanalysen ger anledning till det.

10 § Handlingar som rör rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism, ska sändas som värdepost, rekommenderad post eller motsvarande.

Utförelse eller sändning utanför rikets gränser av handlingar som rör rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism ska ske efter samråd med Svensk Kraftnät.

Vid val av distributör av sådan handling som anges i första stycket ska en riskanalys genomföras och dokumenteras.

11 § Inventering av handlingar innehållande uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism ska göras. Inventeringen ska dokumenteras och sparas minst till dess att förnyad inventering genomförs.

12 § Vid röjande eller misstanke om röjande av uppgifter som rör rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism ska skyndsamt anmälan till Svenska Kraftnät och polis ske.

13 § Med IT-system avses i detta kapitel ett system som baseras på informationsteknik, såsom radio-, telefoni-, datorkommunikations- eller datorsystem.

14 § Det ska finnas fastställda instruktioner för användning, förvaltning, drift och avveckling av IT-system som är avsedda för behandling av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism. Sådana instruktioner ska dokumenteras och fastställas av verksamhetens chef (VD eller motsvarande) eller den som denne bestämmer.

Allmänna råd

Skyddet mot terrorism innefattar även skydd av IT-system som är centrala eller kritiska komponenter i energisystemet eller som används som centrala eller kritiska delar i fysiska eller logiska säkerhetssystem.

15 § Vid anskaffning, användning, utveckling, förändring eller avveckling av ett IT-system, som är avsett för behandling av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism ska de säkerhetsrisker och de sårbarheter som kan finnas i och kring systemet analyseras.

Analysen ska resultera i en sammanställning över de åtgärder som ska vidtas för att erforderligt säkerhetsskydd ska upprätthållas. En sådan analys ska dokumenteras.

Vad som sägs i första stycket ska även tillämpas innan en verksamhet upplåter drift eller förvaltning av ett IT-system som är avsett för behandling av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism, till en enskild eller juridisk person i utlandet eller där berörda uppgifter avses behandlas eller på annat sätt lagras utomlands. En sådan upplåtelse ska ske efter samråd med Svenska Kraftnät.

16 § För IT-system där behandling sker av uppgifter som rör rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism sker och som kan användas av utländska medborgare eller verksamhet som bedrivs utanför Sverige, ska det upprättas särskild dokumentation avseende drift, förvaltning och säkerhet. Denna dokumentation ska särskilt beskriva hur kraven på säkerhetsskydd uppnås vid användning av IT-systemet. En sådan användning får endast ske efter samråd med Svenska Kraftnät.

Allmänna råd

Av en sådan dokumentation bör det tydligt framgå hur säkerhetsskyddsavtal, säkerhetsprövning av utländsk personal (på engelska benämnd Personnel Security Clearance) och fysisk åtkomst till utrymme där hårdvara som ingår i det berörda IT-systemet förvaras eller drift hålls (på engelska benämnd Facility Security Clearance) genomförs.

17 § Vid drifttagning av IT-system som avses behandla uppgifter som rör rikets säkerhet eller särskilt behöver skyddas mot terrorism ska en granskning

av säkerheten i och kring IT-systemet göras. Resultatet av en sådan säkerhetsgranskning ska dokumenteras.

18 § För ett IT-system, som är avsett för behandling av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism, ska finnas en utsedd person som ansvarar för säkerheten i systemet.

19 § Ett IT-system, som är avsett för behandling av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism ska vara försett med de tekniska och administrativa åtgärder som krävs för bland annat identifiering av användaren, verifiering av den föregivna identiteten, styrning av användarens åtkomsträttigheter till systemet.

Allmänna råd

Ett IT-system, som är avsett för behandling av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism och som är avsett att användas av flera personer, bör förses med ett förstärkt inloggningsskydd, exempelvis aktiva kort.

20 § I ett IT-system som är avsett för behandling av uppgifter som rör rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism och som är avsett att användas av flera personer, ska loggning ske av användaridentitet, datum och tidpunkt för inloggning och utloggning samt i övrigt sådana användaraktiviteter som är av betydelse för säkerheten i systemet.

Det ska finnas ett dokumenterat beslut om hur ofta säkerhetsloggar ska analyseras, vad som ska analyseras och vem som ska ansvara för sådan analys samt hur länge säkerhetsloggar ska bevaras.

21 § Det ska finnas dokumenterade och fastställda rutiner för hantering, rapportering och uppföljning av incidenter av betydelse för säkerheten i eller kring ett IT-system om incidenten kan påverka rikets säkerhet eller skyddet mot terrorism eller om IT-systemet behandlar uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism.

Tillträdesbegränsning

22 § Det ska finnas dokumenterade rutiner för att utfärda skriftligt besöks-tillstånd för utomstående personer som ska få tillträde till en plats där säkerhets känslig verksamhet bedrivs eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism. När personen besöker platsen ska hans eller hennes rätt att få tillträde kontrolleras.

23 § Kort, koder och nycklar till utrymmen där uppgifter som rör rikets säkerhet finns, där säkerhets känslig verksamhet bedrivs eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism ska förvaras så att inte någon obehörig kan komma åt dem.

En förteckning över samtliga kort, koder och nycklar som hör till förvaringsutrymmen som anges i första stycke ska upprättas. Förteckningen skall

sparas och hållas uppdaterad så länge verksamhet enligt första stycket pågår i utrymmet. **SvKFS 2013:1**

Säkerhetsprövning och registerkontroll

24 § För inplacering i säkerhetsklass 2 eller 3 vid anställning eller uppdrag gäller, om inte Svenska Kraftnät beslutar annat, vad som anges i bilagorna 1 och 2. Om en anställning bedöms vara säkerhetsklassad ska information om detta framgå tidigt i anställningsprocessen och om så är tillämpligt redan i eventuell platsannons.

25 § Verksamhetens chef (VD eller motsvarande) eller den som denne utser ska i samråd med Svenska Kraftnät fastställa vilka befattningar eller annat deltagande i verksamheten som ska utgöra föremål för säkerhetsprövning. Resultatet av denna undersökning ska dokumenteras.

Allmänna råd

Verksamhetsansvariga bör löpande pröva pålitligheten från säkerhetskyddssynpunkt, särskilt i fråga om de personer som har anställning eller deltar i verksamhet som är placerad i säkerhetsklass eller som är registerkontrollerade till skydd mot terrorism.

26 § Ny registerkontroll ska göras när den som har en befattning i säkerhetsklass 1 eller 2 har ingått äktenskap, partnerskap eller inlett ett samboförhållande efter den senaste registerkontrollen.

27 § Den som avser att anställa någon på säkerhetsklassad anställning eller ge någon ett säkerhetsklassat uppdrag ska hos Svenska Kraftnät begära att registerkontroll görs av den som kan antas komma att anställas eller på annat sätt delta i den aktuella verksamheten. Om det finns synnerliga skäl får kontroll begäras utan ett sådant antagande.

Vad som sägs i första stycket gäller även för registerkontroll av person som kan antas komma att anställas eller på annat sätt delta i verksamhet vid sådana anläggningar, byggnader, bostäder m.m. inom elförsörjningen som förklarats som skyddsobjekt enligt 4 § 4 i skyddslagen (2010:305). Om det finns synnerliga skäl får kontroll begäras utan ett sådant antagande.

Om den som begär att registerkontroll sker anser att det föreligger sådana synnerliga skäl som sägs i första och andra styckena ska dessa skäl redovisas i samband med att begäran om registerkontroll ges in till Svenska Kraftnät.

Det samtycke som krävs enligt 19 § säkerhetsskyddslagen ska dokumenteras av den som beslutat om säkerhetsprövning.

Allmänna råd.

Utöver vad som anges i 27 § bör normalt även registerkontroll också ske beträffande följande personer som deltar i eller som kan antas delta i verksamhet vid skyddsobjekt.

Kärnkraftverken

Personer med tillsvidareanställning och sådan persons vikarie om vi-

karien utför samma uppgifter som den ordinarie innehavaren av befattningen.

Personer som äger rätt att utan ledsagare vistas inom kärnkraftblock.

Personer som äger tillträde till kontrollrum, telerum eller datarum.

Personer som får insyn i kärnkraftsblockens säkerhetsskydd.

Övriga anläggningar som är skyddsobjekt

Personer som äger tillträde till kontrollrum, telerum eller datarum.

Personer som äger tillträde till driftcentral varifrån skyddsobjektet styrs och övervakas.

Personer som äger tillträde till skyddade utrymmen i s.k. teknikbodar som används för optofiberkommunikation och som förklarats som skyddsobjekt eller som är placerade i anslutning till anläggning som förklarats som skyddsobjekt.

Det erinras om att beträffande redan anställda och andra som deltar i säkerhetsklassad verksamhet ska förnyad registerkontroll genomföras innan någon får anlitas i en högre säkerhetsklass. Vidare ska en ny registerkontroll göras minst vart femte år av den som har anlitats i säkerhetsklass 1 eller 2 och att i övrigt en ny kontroll ska göras när det finns särskild anledning till det (se 24–25 §§ säkerhetsskyddsförordningen).

28 § Om det vid registerkontrollen framkommer uppgifter som kan ge anledning till osäkerhet huruvida den person som kontrollen gäller kan placeras i säkerhetsklassad anställning, säkerhetsklassat uppdrag, kan anställas eller på annat sätt delta i verksamhet vid sådana anläggningar, byggnader, bostäder m.m. inom elförsörjningen som förklarats som skyddsobjekt enligt 4 § 4 i skyddslagen (2010:305) ska samråd ske mellan Svenska Kraftnät och den som till Svenska Kraftnät ingivit begäran om att registerkontroll sker.

29 § Innan uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism lämnas till ett annat företag ska en säkerhetsprövning ske av de personer inom företaget som avses få del av uppgifterna.

30 § För genomförande av registerkontrollen ska begäran härom göras på av Svenska Kraftnät anvisade blanketter vilka ska skickas till Svenska Kraftnät. Om den registerkontrollerade erhåller anställning eller uppdrag ska den som till Svenska Kraftnät har begärt om registerkontroll informera Svenska Kraftnät härom. Meddelande ska även lämnas om anställning eller uppdrag upphör.

31 § När särskilda skäl föreligger får Svenska Kraftnät medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 juli 2013.

2. Genom dessa föreskrifter och allmänna råd upphävs Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter (SvKFS 2005:1) om säkerhetsskydd.

Mikael Odenberg

Bertil Persson

Inplacering i säkerhetsklass 2 inom elförsörjningen

Nedanstående befattningar eller annat deltagande i verksamhet inom elförsörjningen ska placeras i säkerhetsklass 2.

- Säkerhetsskyddschef som i sin tjänsteutövning får del av uppgifter som har betydelse för rikets säkerhet.
- Verksamhetens chef (VD eller motsvarande) som i sin tjänsteutövning får del av uppgifter som har betydelse för rikets säkerhet.
- Befattningar vid säkerhetsskyddad upphandling jämlikt 8 § säkerhetsskyddslagen som får del av uppgifter som omfattas av sekretess och som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet.
- Befattningar som ingår i elförsörjningens gemensamma krisorganisation.
- Befattningar som regelmässigt hanterar uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism, t.ex. beredskapsplanläggning.
- Befattningar som får del av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism vid utredning, utbildning eller övning.
- Befattningar som utför ej enbart tillfälliga arbeten vid ett flertal sådana anläggningar som förklarats som skyddsobjekt enligt 4 § 4 skyddslagen (2010:305) och som därvid kan få del av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism.
- Befattningar som i arbete med IT-system, tele/datakommunikation eller på annat sätt får en sådan insyn i överföringssystem av el att de vid utförande av sina arbetsuppgifter kan få del av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism.

Till befattningar i säkerhetsklass 2 hänförs också vikariat och/eller ersättare om denne får ta del av uppgifter i samma omfattning som den ordinarie innehavaren av befattningen.

Inplacering i säkerhetsklass 3 inom elförsörjningen

Nedanstående befattningar eller annat deltagande i verksamhet inom elförsörjningen ska inplaceras i säkerhetsklass 3.

- Befattningar som omfattar tillfälliga arbeten vid ett flertal sådana anläggningar som förklarats som skyddsobjekt enligt 4 § 4 skyddslagen (2010:305) och som därvid kan få del av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism.
- Befattningar som innefattar besök eller på annat sätt tillträde till ett flertal sådana anläggningar som förklarats som skyddsobjekt enligt 4 § 4 skyddslagen (2010:305) och som därvid kan få del av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism.
- Befattningar hos enskilda eller juridiska personer som har träffat säkerhets- skyddsavtal med Svenska Kraftnät och/eller andra myndigheter och som innebär att man kan få del av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism.
- Befattningar i lednings-, styrelsefunktion eller motsvarande som medför att innehavaren i sin utövning kan få del av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism.
- Personer som i utbildning vid universitet, högskolor eller motsvarande vid examens-, special- eller tentamensarbete kan få del av uppgifter som rör rikets säkerhet eller som särskilt behöver skyddas mot terrorism.

Till befattningar i säkerhetsklass 3 hänförs också vikariat och/eller ersättare om denne får ta del av uppgifter i samma omfattning som den ordinarie innehavaren av befattningen.